

DEKLARACJA OSD

DYSTRYBUCJA ENERGII: WKŁAD W EUROPEJSKĄ TRANSFORMACJĘ ENERGETYCZNĄ

NA CZYM POLEGAJĄ NOWE WYZWANIA W OBSZARZE DYSTRYBUCJI ENERGII?

Europejscy operatorzy systemu dystrybucyjnego (OSD) działają na rzecz dekarbonizacji naszej gospodarki motywowani polityką klimatyczno-energetyczną UE w zakresie energii odnawialnej, niskich poziomów emisji dwutlenku węgla oraz efektywności energetycznej. Rozwój sieci dystrybucyjnych jest kluczowy dla osiągnięcia tych celów oraz integracji rynków energii elektrycznej.

Tradycyjnie sieci dystrybucyjne projektowano w celu transportowania energii elektrycznej w jednym kierunku: od punktu wytwarzania połączonego z systemem dystrybucyjnym do klientów w punkcie końcowym sieci. Ten rodzaj systemu nie wymagał rozszerzonego zarządzania ani narzędzi monitorujących.

Jednak wraz z instalowaniem paneli słonecznych na dachach domów mieszkalnych i integracją turbin wiatrowych z obiektami przemysłowymi klienci coraz częściej sami wytwarzają energię elektryczną. Stając się „prosumentami”, przemieszczają się z punktu końcowego do centrum nowego łańcucha wartości.

Polityka UE rzeczywiście od pewnego czasu zachęca do rozwoju zdecentralizowanego wytwarzania energii, używania pojazdów elektrycznych, magazynowania energii i generowania elastycznego popytu. **Zmiana ta dała OSD możliwość przemyślenia tradycyjnych metod działania systemu i refleksji nad tym, jak najlepiej rozwinąć i obsługiwać sieci dystrybucyjne w Europie z myślą o przyszłości.** Ponadto nieoczekiwane i skrajnie niekorzystne warunki pogodowe, takie jak powódzie i gwałtowne zamiecie, stanowią wyzwanie dla odporności systemu oraz dowodzą zasadności wprowadzania bardziej inteligentnych procesów w celu minimalizacji negatywnych skutków przerw w dopływie energii.

JAKĄ ROLĘ ODEGRAJĄ OSD W TRANSFORMACJI SYSTEMU ELEKTROENERGETYCZNEGO?

Zmiana kontekstu nie oznacza, że rola OSD zmieni się radykalnie. Obowiązujące przepisy ustawodawstwa UE zmierzające ku zapewnieniu niezależności operatorów sieci – oraz monitorowanie ich wdrożenia przez niezależne krajowe organy regulacyjne - stanowią solidny fundament na przyszłość.

Jednakże **OSD będą potrzebowali większego zestawu narzędzi**, aby odpowiedzieć na wyzwania bardziej zdecentralizowanego systemu energetycznego, w którym zarówno energia, jak i informacje będą musiały płynąć w obu kierunkach.

W szczególności OSD będą musieli aktywnie kontrolować i obsługiwać inteligentne sieci, zamiast po prostu "zakopywać kable w ziemi". To nowe podejście będzie obejmować wykorzystanie potencjalnej elastyczności sieci i konsumentów w celu rozwiązywania problemów wynikających z ograniczeń w sieci, optymalizacji jej wydajności i inwestycji oraz jak najlepszego wykorzystywania istniejących zasobów sieciowych. **OSD muszą uzyskać wyraźny dostęp do tej elastyczności w ramach swych sieci, aby naprawdę aktywnie zarządzać systemem.** W większości Państw Członkowskich wprowadzenie inteligentnych sieci będzie się także wiązało z uruchomieniem inteligentnych liczników¹ oraz wdrożeniem nowych technologii teleinformatycznych umożliwiających szybką identyfikację, wyizolowanie, a czasem nawet naprawienie problemów w sieci w trybie zdalnym, zapewniając stałe dostawy energii dla okolicznych obszarów w trakcie rozwiązywania problemu.

Przyszły system energetyczny Europy będzie działał najlepiej, jeśli konsumenci staną się bardziej aktywni. Aby jednak do tego doszło, musimy w pierwszej kolejności pomóc im zrozumieć korzyści płynące z wprowadzenia bardziej inteligentnego systemu. **OSD mogą się do tego przyczynić, poprzez ukierunkowanie komunikacji z klientami w sprawach dotyczących sieci.**

¹ W Państwach Członkowskich, w których analiza kosztów i korzyści daje wynik pozytywny, zgodnie z Dyrektywą 2009/72/WE.

Komunikacja ta będzie kluczowa dla konsumentów w kontekście instalowania liczników inteligentnych. **OSD musi być wyraźnie zidentyfikowanym punktem kontaktowym w celu zagwarantowania jakości, dokładności pomiarów i jakości dostarczanej energii.** Podejmując te nowe zadania, OSD będą nadal występować jako neutralni koordynatorzy rynku, umożliwiając funkcjonowanie procesów rynkowych wysokiej jakości oraz zapewniając podmiotom działającym na rynku neutralny dostęp do danych pomiarowych².

Jako neutralne podmioty działające pod ścisłym nadzorem niezależnych organów krajowych regulatorów, **OSD są w większości krajów UE najlepszymi ośrodkami zarządzania szczegółowymi danymi przy zapewnieniu ich ochrony.** OSD będą mogli pobudzać rozwój różnych i konkurencyjnych ofert dostawców, spółek świadczących usługi energetyczne oraz agregatorów lub innych innowacyjnych podmiotów, jeżeli klientom detalicznym umożliwi się jasne rozpoznanie tych podmiotów jako neutralnych zaufanych osób trzecich, zarządzających danymi w sposób bezpieczny i przejrzysty.

Regulacje krajowe powinny być zgodne z polityką UE oraz powinny uwzględniać:

- ▶ *długoterminową przewidywalność,*
- ▶ *efektywny plan wynagradzania przynoszący odpowiedni zwrot z inwestycji, w tym terminowe odzyskanie kosztów instalacji liczników inteligentnych,*
- ▶ *przestrzeń dla innowacji w celu zapewnienia, by krótkoterminowe cele wydajności kosztowej nie przeszkadzały innowacjom w perspektywie długoterminowej.*

Wdrożenie inteligentnych rozwiązań będzie niezbędne do sprawienia, by koszty sieci były w dłuższym okresie proporcjonalne w porównaniu ze scenariuszem zwykłej działalności, w którym nie poczyniono by takiej inwestycji. Taryfy energetyczne będą musiały odzwierciedlać potrzeby dokonywania inwestycji w sieć.

Poza polityką wsparcia na poziomie krajowym potrzeba możliwości finansowania badań i innowacji na poziomie UE, w szczególności na projekty demonstracyjne i promocję ekologicznego transportu elektrycznego.

Musimy także zagwarantować, by użytkownicy dystrybuowanej energii płacili zgodnie z uczciwymi taryfami sieciowymi odzwierciedlającymi realne koszty. Należy uniknąć sytuacji, w której jedna grupa użytkowników sieci pokrywa koszty generowane przez inne grupy użytkowników. **Aby to osiągnąć – oraz umożliwić OSD lepsze radzenie sobie ze zmieniającymi się wyzwaniami operacyjnymi - należy wprowadzić więcej taryf sieciowych opartych na zdolności przesyłowej.**

3.

CZEGO POTRZEBUJĄ OSD, ABY ODEGRAĆ KLUCZOWĄ ROLĘ W TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ?

Europa nie będzie w stanie zrealizować celów swej polityki energetyczno-klimatycznej bez znacznych długoterminowych inwestycji w sieci dystrybucyjne. Według danych Komisji Europejskiej z 2011 roku³ sieci dystrybucyjne będą potrzebowały inwestycji wartości 400 mld EUR, co stanowi dwie trzecie inwestycji w sieci ogółem.

Wynagrodzenie OSD jako spółek podlegających nadzorowi jest ustalone przez przepisy na poziomie krajowym. **Należy zmienić zasady nadzoru nad siecią, aby zmotywować OSD do poczynienia niezbędnych inwestycji długoterminowych dla zapewnienia bezpiecznych, zrównoważonych i niezawodnych dostaw energii elektrycznej dla obywateli Europy.**

² W Państwach Członkowskich, w których OSD odpowiadają za liczniki inteligentne oraz na podstawie zgody klienta.

³ Dane ogłoszone przez Dyрекcję Generalną ds. Energii (DG ENER) w oparciu o obliczenia własne z użyciem danych zebranych przez PR/MES, ENTSOs, KEMA, itp.